

Ombudsman

De Minister van Sociale Ontwikkeling,
Arbeid en Welzijn
Pietermaai Parking Mall
Curaçao

Uw nummer:

Uw brief van:

Ons nummer: 430/2017

Onderwerp: ZORGBRIEF inzake besluitvorming en beleid kosteloze rechtskundige bijstand

Curaçao, 31 oktober 2017

Geachte Minister,

Met referte aan het bovenstaande onderwerp berichten wij u als volgt.

Bij de Ombudsman is in juni van dit jaar een verzoek ingediend dat betrekking heeft op de mondelinge afwijzing van een verzoek om kosteloze rechtskundige bijstand door medewerkers van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn [SOAW]. Mede door het ontbreken van een schriftelijke overheidsbeslissing, voorzien van een deugdelijke onderbouwing, heeft de burger uiteindelijk geen rechtsmiddel aangewend tegen de "afwijzing" van zijn verzoek om kosteloze rechtskundige bijstand. Het gevolg hiervan was dat de burger per slot van rekening ook geen rechterlijk oordeel heeft kunnen krijgen over het geschil dat hem in eerste instantie bezighield (i.c. ontslag op staande voet).

Het recht op rechtskundige bijstand is een sociaal grondrecht dat verankerd is in internationale verdragen en in de Staatsregeling van Curaçao. Van de overheid mag derhalve verwacht worden dat zij het nodige doet om de verwezenlijking van dit recht zoveel mogelijk te bevorderen en te garanderen. Bij de Ombudsman zijn evenwel meerdere gevallen bekend die in grote mate overeenkomen met de hierboven beschreven zaak. Hierdoor kan met enige mate van voorzichtigheid gesteld worden dat het recht op kosteloze rechtskundige thans niet volledig tot haar recht komt en dat er ruimte is voor de verbetering van de dienstverlening op dit gebied.

In het kader van het vorenstaande is het van belang om op te merken dat het Gemeenschappelijk Hof van Justitie [Hof] in zijn uitspraak van 18 december 2009, zaaknummer HLAR 063/08 (zie bijlage) onder meer heeft geoordeeld dat de afwijzing van een verzoek om kosteloze rechtskundige bijstand toereikend gemotiveerd moet worden. Volgens het Hof zal in dit verband door de overheid verder criteria moeten worden ontwikkeld en vastgesteld voor de beoordeling van de kans van slagen van een voorgenomen rechtszaak.

De Ombudsman merkt op in het verlengde van hetgeen door het Hof is overwogen in de uitspraak van 18 december 2009 dat vanwege het grondwettelijke karakter van het recht op kosteloze rechtskundige bijstand, een grote mate van terughoudendheid moet worden betracht bij het vaststellen van criteria ter beoordeling van de kans van slagen van een rechtszaak. De overheid moet immers, gezien het doel dat met het Landsbesluit kosteloze rechtskundige bijstand wordt nagestreefd, niet de bedoeling willen hebben om op de stoel van de rechter te gaan zitten op een zodanige wijze dat het sociale grondrecht op juridische bijstand volstrekt illusoir wordt gemaakt.

Conclusie en verzoek

Van de overheid mag verwacht worden dat zij bij het nemen van beslissingen de nodige zorgvuldigheid in acht neemt en haar beslissingen in voldoende mate onderbouwt. Het geven van een weinig onderbouwde mondelinge afwijzing, waardoor het voor de burger in principe onmogelijk wordt gemaakt om de genomen beslissing aan te vechten, is niet in overeenstemming met deze verwachting.

Gelet op het bovenstaande geeft de Ombudsman u in overweging om:

- beslissingen in de zin van het Landsbesluit kosteloze rechtskundige bijstand, in het bijzonder afwijzende beslissingen, schriftelijk te geven en deze beslissingen te allen tijde van een deugdelijke motivering te voorzien;
- de beslissingen op aanvragen in de zin van het Landsbesluit kosteloze rechtskundige bijstand altijd te voorzien van de nodige rechtsmiddelverwijzing;
- voor zover dit niet reeds is geschied, objectieve criteria te ontwikkelen ten behoeve van de beoordeling van de kans van slagen van een voorgenomen rechtszaak, waarbij de nodige terughoudendheid dient te worden betracht.

De Ombudsman gaat ervan uit u voldoende te hebben ingelicht en houdt zich aanbevolen om desgewenst deze brief nader toe te lichten. Uw schriftelijke reactie op deze brief ontvangt de Ombudsman graag uiterlijk 15 december 2017.

Hoogachtend,

De Ombudsman van Curaçao,
K.R. Conincion

